

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ

ΟΜΙΛΙΑ

ΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

κας ΝΤΟΡΑΣ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΜΕ ΘΕΜΑ:

«Δεν είναι θέαμα, είναι θέμα – είναι θέμα ανθρωπιάς»

Αθήνα, 13 Ιουλίου 2009

Κυρίες και κύριοι καλησπέρα σας. Σας ευχαριστώ πολύ για την παρουσία σας σήμερα εδώ, στο φιλόξενο χώρο της Στοάς του Βιβλίου.

Με το Γραφείο της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, δεν είναι η πρώτη φορά που οι δρόμοι μας συναντιούνται σε μια κοινή προσπάθεια. Συνεργασία και επικοινωνία υπήρχε από τη εποχή που ήμουν Δήμαρχος Αθηναίων και ξέρω ότι εξακολουθείτε και την έχετε με το Δήμο.

Σήμερα σας παρουσιάζουμε το αποτέλεσμα της τελευταίας συνεργασίας μας, για την ανάδειξη του προσφυγικού ζητήματος στην πραγματική του διάσταση. Και αυτή δεν είναι άλλη, από την παγκόσμια διάσταση. Την οποία συχνά μέσα από τα δικά μας, τα εσωτερικά προβλήματα και θέματα, τείνουμε να παραγνωρίζουμε.

Με βάση τα στοιχεία του 2008, στα οποία δεν έχουν προσμετρηθεί πρόσφατοι εκτοπισμοί και κρίσεις, το ακούσατε ήδη, 42 εκατομμύρια άνθρωποι ζουν μακριά από τα σπίτια τους. Όχι απαραίτητα εκτός των συνόρων των χωρών τους, αφού ένα μεγάλο μέρος, 26 εκατομμύρια, ζουν εκτοπισμένοι μέσα στην ίδια τους τη χώρα.

Σε κάθε περίπτωση όμως, μιλάμε για ανθρώπους που ζουν σε συνθήκες ανασφάλειας και στέρησης και αυτό είναι ο ευγενικός τρόπος ενός Υπουργού Εξωτερικών να το λέει και με το φόβο ότι οι ρυθμοί της καθημερινότητάς τους δε θα γίνουν ποτέ αυτοί που ήταν κάποτε.

Σε αντίθεση μάλιστα με αυτό το οποίο τείνουμε να πιστεύουμε εμείς, οι πολίτες της Ευρώπης, το 80% των προσφύγων επιβαρύνει τα αναπτυσσόμενα και όχι τα αναπτυγμένα κράτη.

Μπαίνοντας στις λεπτομέρειες αυτής της εργασίας, το αποτέλεσμα της οποίας είναι μια κοινή εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, θα αναφέρω αρχικά ότι είναι η πρώτη τέτοιου είδους συνεργασία του Υπουργείου Εξωτερικών με το Γραφείο της Ελλάδας και την Υπατη Αρμοστεία γενικότερα.

Ομολογώ ότι μου έκανε εντύπωση, διότι πριν αναλάβω χρέη Υπουργού Εξωτερικών, θεωρούσα δεδομένη τη στενή σχέση με διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς, για

ζητήματα που απαιτούν παγκόσμια συναίνεση και συνεργασία. Και οι πρόσφυγες είναι αναμφισβήτητα ένα από αυτά.

Ένα δεύτερο σημείο της εκστρατείας στο οποίο θα ήθελα να σταθώ λίγο περισσότερο είναι η χρονική συγκυρία στην οποία γίνεται. Η εκστρατεία γίνεται μερικές μόνο μέρες μετά την Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων.

Είναι μια εκστρατεία που δουλεύεται καιρό, πολύ πριν το ζήτημα της παράνομης μετανάστευσης τεθεί τόσο ψηλά όσο είναι σήμερα, στην εγχώρια και την ευρωπαϊκή πολιτική και δημοσιογραφική ατζέντα. Και βεβαίως πολύ πριν από τις ευρωεκλογές.

Κάποιοι θα μπορούσαν να μας πουν «μα είναι εποχή αυτή για να συγκινήσετε τους Έλληνες; Ιδίως αυτούς που ζουν σήμερα στα σημεία εισόδου και στις μεγαλουπόλεις, πολλοί εκ των οποίων έχουν φτάσει στα όριά τους; Εν μέσω επιχειρήσεων – «σκούπα» όπως γράφει ο τύπος ή οργάνωσης επιστροφών μεταναστών στην πατρίδα τους;».

Φίλες και φίλοι, η μετανάστευση σήμερα, στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον είναι ιδιαίτερα σύνθετη και δεν αναμένεται να αλλάξει αυτό. Οι άνθρωποι ανέκαθεν είχαν λόγους για να φύγουν από τα σπίτια τους ή από τον τόπο τους.

Στην περίπτωση των προσφύγων οι λόγοι φυγής έχουν βαρύνουσα σημασία. Δεν αντιμετωπίζουν απλώς πρόβλημα οικονομικής επιβίωσης. Δεν αναζητούν απλώς μια καλύτερη τύχη. Αναζητούν ασφάλεια, διότι διώκονται. Διότι απειλείται η ζωή τους.

Αυτή η όχι πάντα εύκολα διακριτή διαφορά, πρέπει να γίνει απ' όλους μας αντιληπτή. Και όταν λέω όλους, εννοώ πολίτες και πολιτεία. Οποιοδήποτε εθνικό και περιφερειακό σύστημα για τη διαχείριση της μετανάστευσης και ειδικότερα της παράνομης, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του αυτή τη διαφορά.

Το ζητούμενο επομένως είναι ένα σύστημα αποτελεσματικό, αλλά βεβαίως και δίκαιο. Χωρίς να αποστερεί τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη προστασίας από το δικαίωμα να τη ζητήσουν και την αποκτήσουν.

Αυτό βεβαίως σημαίνει μέσα από ανθρώπους εξειδικευμένους. Σημαίνει σημαντικούς οικονομικούς πόρους, σε μια δύσκολη οικονομική συγκυρία. Ούτως ώστε να ισορροπούν η ανάγκη για την ασφάλεια και τον έλεγχο των συνόρων, με την ανάγκη για την προστασία του δικαιώματος στο άσυλο.

Δεν είναι άλλωστε λίγες οι φορές που το άσυλο, ακριβώς επειδή οδηγεί σε ένα διαφορετικό, σε ένα πιο αναβαθμισμένο καθεστώς παραμονής, χρησιμοποιείται καταχρηστικά από ανθρώπους που δηλώνουν πρόσφυγες, ενώ δεν είναι.

Η εξακρίβωση της πραγματικής ταυτότητας δεν είναι πάντα εύκολη. Όταν δεν υπάρχουν οργανωμένα και αξιόπιστα συστήματα καταγραφής πληθυσμού, λόγω απουσίας μέσων και υποδομών στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Μάλιστα στα υπό κατάρρευση κράτη, το πρόβλημα αυτό διογκώνεται.

Από την άλλη οι πρόσφυγες, αλλά και οι συγγενείς τους, ακριβώς λόγω του φόβου της δίωξης, αδυνατούν να προσφύγουν στις αρχές της χώρας τους, ζητώντας πιστοποιητικά ταυτότητας.

Η δική μας θέση είναι, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι το σύστημα παροχής ασύλου στην Ελλάδα δεν παρουσιάζει αδυναμίες και γι' αυτό όπως ξέρετε το αλλάξαμε και το αλλάζουμε προς την κατεύθυνση μιας ταχύτερης απονομής ασύλου, δεν μπορεί πάντως να πέφτει το βάρος δυσανάλογα στις πλάτες ορισμένων μόνο χωρών, οι οποίες υφίστανται τις μεγαλύτερες μεταναστευτικές πιέσεις στην Ευρώπη. Και η χώρα μας, το ξέρουμε καλά και το ξέρουν και οι ευρωπαίοι εταίροι μας, είναι μία από αυτές.

Θεωρούμε ότι σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα πρέπει να υπάρχει:

- Συναντίληψη και κοινή δράση.
- Άσκηση πολιτικής πίεσης σε τρίτες χώρες για συμφωνίες επαναπατρισμού παράνομων μεταναστών.
- Διάθεση των αναγκαίων πόρων για τα μέσα και υποδομές φύλαξης των εξωτερικών συνόρων και διασφάλιση του ασύλου.
- Προληπτική και παρεμβατική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την αποτροπή των βίαιων συγκρούσεων και συρράξεων.
- Ακόμα μεγαλύτερος συντονισμός στην παροχή ποιοτικής αναπτυξιακής βοήθειας για την αντιμετώπιση των αιτιών που γεννούν συγκρούσεις, όπως η φτώχεια και η υπανάπτυξη.

Κυρίες και κύριοι, θα σας πω ένα παράδειγμα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ακόμα δεν έχει στείλει χρήματα στο Πακιστάν. Ένα Πακιστάν το οποίο αυτή τη στιγμή αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα εσωτερικής μετανάστευσης, το οποίο έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις. Δυστυχώς οι ανάγκες τρέχουν πολύ πιο γρήγορα απ' ότι οι αποφάσεις τις οποίες μπορούμε να παίρνουμε εμείς μέσα στην Ένωση.

Με αυτά τα δεδομένα θα υπάρχει πάντα ανάγκη για ευαισθητοποίηση και χώρος για ψύχραιμη ματιά και ενημέρωση. Θέτοντας τα ζητήματα στην πραγματική τους διάσταση

Και αυτό ξεπερνά τις κυβερνήσεις και τους διεθνείς οργανισμούς. Αγγίζει όλους εσάς, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Από την άλλη θεωρώ και το έχω ξαναπεί ότι εμείς οι Έλληνες είμαστε ένας λαός που έχουμε ζήσει την προσφυγιά και τη μετανάστευση.

Εγώ που σας μιλώ έχω υπάρξει πολιτικός πρόσφυγας, από τους προνομιούχους, από αυτούς που πήγαν στη Γαλλία. Έχουμε όμως λόγο, πάντα να δείχνουμε το ανθρώπινο πρόσωπό μας, χωρίς πολλές φορές να διαθέτουμε ακόμα και αυτά τα οποία εμείς οι ίδιοι έχουμε ανάγκη.

Το σίγουρο είναι ότι η αλληλεγγύη είναι μια πολύ καλή βάση, που χρειάζεται όμως πολιτική συναίνεση και βούληση και ακόμα περισσότερες πολιτικές. Το βέβαιο είναι ότι ο δρόμος για ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης της μετανάστευσης και δη της παράνομης, στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, περνάει μέσα από τη δίκαιη απόδοση ασύλου.

Στην πράξη δεν είναι εύκολο. Όμως μόνο με αυτόν τον τρόπο θα περιοριστούν η καταχρηστική επίκληση του ασύλου, οι χρονοβόρες διαδικασίες, αλλά και το πεδίο δράσης κυκλωμάτων, που εκμεταλλεύονται κατά τρόπο σκανδαλώδη και παρανόμως διακινούν ανθρώπους που ρισκάρουν την ίδια τους τη ζωή.

Θα ήθελα λοιπόν, να ευχαριστήσω ακόμα μια φορά το Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ, για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα. Να τους επαναλάβω ότι βασιζόμαστε στη δική τους συνεργασία, ιδιαίτερα τώρα, μετά από την αλλαγή του νόμου.

Ξέρω ότι δε σας έχει ενθουσιάσει, ξέρω όμως ότι σας χρειαζόμαστε για να μπορέσουμε ταχύτατα να αποδώσουμε το άσυλο σε εκείνους που το έχουν πραγματικά ανάγκη και να φτάσει και η Ελλάδα στο σημείο το οποίο επιθυμούμε.
Σας ευχαριστώ πολύ.